

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:
za celo leto . H 84—
za pol leta . H 42—
za četrt leta . H 21—
za 1 mesec . H 7—
Za Ljubljano mesečno 7 H
Za izposodstvo mesečno H 12—
Uredništvo in uprava:
Ropitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon šte. 50

Slavnostni dnevi mariborskega kongresa.

Maribor, 31. julija. Današnji dan mariborskega kongresa je bil posvečen resnemu delu posameznih krščansko-socialnih organizacij. Ob 5. zjutraj so zatrobili po mestu rogov in 4 orlovske godbe so z budnico pozivljale na delo. Ob 6. zjutraj se je zbralo v franciškanski cerkvi ogromno ljudstva, ki je prisostvovalo staroslovski službi božji, ki jo je daroval križevski škof dr. Njarađi. Medtem so tekom dopoldneva prihajali novi vlaki z novimi tisoči udeležencev od vseh strani. Okrog 9. ure dopoldne sta se pripeljala iz Belgrade ministra dr. Korošec in dr. Velizar Janković, ki je uradno zastopal našo državno vladu na orlovskem taboru. Ministra so na kolodvoru sprejele deputacije slovenskih in češko-slovaških Orlov in Orlic poleg velike množice ostalega ljudstva. Govorila sta Slovenec Pušenjak, češko-slovaški Orel dr. Novotny ter oba mistra. Med orlovskim spajirjem sta se ministra odpeljala na orlovsko slavnostno zborovanje, kjer sta bila viharo sprejeta.

Zborovanje kršč.-socialnega delavstva.

Maribor, 31. julija. Danes dopoldne so se zbrali delegati slovenskih in hrvaških krščanskih delavskih organizacij, ki so zborovali v dvorani Kazine. Došlo je prav posebno mnogo zastopnikov s Hrvaškega, iz Bosne in Dalmacije. Zborovanje je otvoril voditelj krščansko-socialnega delavstva poslanec Jože Gostičar z nagovorom, v katerem je označil načelno važnost tega delavskega zborovanja.

Nato je zagrebški tajnik JSZ dr. Juretič v temeljitom govoru poročal o nalogah strokovne organizacije ter o zvezi krščanskih strokovnih organizacij celega sveta.

Viharno pozdravljen je govoril nato voditelj češkoslovaških krščanskih socialcev šramek o solidarizmu krščanskih narodov in njih krščanskih delavskih organizacij.

Nato je tajnik JSZ Komlanec v daljšem govoru razlagal naloge našega organizatornega dela.

Urednik Kremžar je poročal o kulturnih nalogah, ki jih ima kršč. socialna delavska organizacija.

Medtem je došel v dvorano poverjenik dr. Gosar, ki mu je navzoče hrvaško in slovensko delavstvo prirejalo velike ovacije radi njegovega boja za stanovanja proti kapitalizmu.

Zozdravil je zborovanje zastopnik ameriških Slovencev g. Grdina, prisrčno pozdravljen.

Za njim je pozdravil jugoslovanske delavske tovariše osrednji tajnik češkoslovaške kršč. del. organizacije tov. Čeněk Landa, ki so mu jugoslovanski delavci prirejali velike ovacije.

Za govorom češkega delegata Lande, ki je jugoslovanske tovariše kar elektriziral, je stopil v dvorano minister dr. Korošec, iskreno pozdravljen. V svojem govoru je minister naglašal, da se je prišel pokloniti kršč. soc. delavstvu. Prepričan je, da je sedanji veliki razmah kršč. soc. delavske organizacije edino poročstvo za socialno zdravo jugoslovansko državo. Nato se je dopoldansko zborovanje prekinilo.

Popoldne ob 2. se je posvetovanje pod predsedstvom posl. Jož. Gostičarja nadaljevalo. Dr. Gosar je govoril o gospodarskem programu kršč. soc. delavstva. Po temeljitom predavanju se je razvila obširna debata. Ob sklepu je svetnik Kalan govoril še o zmernostnem gibanju, brez paterga ni rešitve soc. vprašanja. Po posvetovanju, ki je trajalo dopoldne in popoldne 6 ur in pol, so se delegati razšli na kratke oddih.

pozdravnem govoru zastopnik ameriških Slovencev Grdina izročil Orlu hranilno knjižico na 80.000 K kot prvi dar ameriških Slovencev. Govorili so dr. Rožman, dr. Puntar, Čeh Polak, škofa dr. Jeglič in Sjaradi ter oba ministra. V predsedstvu so bili poleg dveh Slovencev: 2 Čeha in en Hrvat.

Istočasno se je vršilo zborovanje Orlic, ki je je vodila Cilka Krekova. Na to zborovanje so došli francoski gostje, ki so prinesli pozdrave 200.000 katol. telovadcev iz Francije. Govorile so tri Čehinje: Mečesova iz Brna, Duhanova iz Prage in Debova z Dunaja. Govoril je tudi češki Orel Medak iz Olomuca, kakor tudi škofa dr. Jeglič in Njarađi ter minister dr. Korošec.

Dopoldne je zborovala v Rokodelskem domu Jugoslovanska obrtna zveza, v šoli v Cankarjevi ulici je zborovala Slomškova zveza, rokodelski pomočniki, dijaštvo, hrvaški kmetje itd. itd.

Popoldne so zborovali Prekmurci, ki sta jih prišla pozdravit ministra dr. Korošec in dr. Janković.

SLAVNOSTNO ZBOROVANJE.

Ob 7. se je pričelo slavnostno zborovanje, na katero je došel ljubljanski knez-škof dr. Jeglič in bivši minister dr. Fr. Janković. Delavstvo je škofu prirejalo burne ovacije.

O organizacijskih resolucijah je zborovanju poročal poročevalec A. Komlanec o kulturnih in gospodarsko-socialno-političnih pa urednik Kremžar, ki je ob sklepu povdaril, da resolucije značilno nova pota naše delavske organizacije.

Na zborovanje je došel češki senator Kadlčak, stari kršč. soc. bojevnik — prijatelj posl. Jož. Gostičarja. Stara prijateljstva in tovarišstva sta se na odru poljubila, kar je zbor viharo pozdravljal. Kadlčak je pozdravljal v imenu kršč. zastopnikov češkoslovaškega ljudstva in kršč. učiteljstva.

Nato je Ivan Gostičar ob velikem odobravanju govoril slavnostni govor o krščanskem načelu v našem programu.

Zborovanje so pozdravili delegati štajerskih in mariborskih skupin: Krepek, Jančičeva, Kerk.

A. Kogej je predlagal, naj se češkoslovaškemu krščanskemu delavstvu pošlje pozdrav simpatij ter poziv, naj vztrajajo v boju proti rdečemu terorju. Resolucija je izzvala viharne ovacije za češkoslovaške tovariše.

A. Komlanec je predlagal resolucijo, ki je bila z gromovitim odobravanjem sprejeta: Jugosl. kršč. soc. delavstvo hoče in zahteva, da se stanovanjska naredba dr. Gosarja brezpogojno izvrši.

Kremžar je dodatno predlagal: Jugosl. kršč. soc. proletarijat izjavlja, da je poverjenik dr. Gosar s svojim nastopom zaslužil zahvalo in iskreno zaupanje vsega jugosl. delavstva. Kršč. soc. delavstvo izraža poverjeniku dr. Gosarju svoje neomejeno zaupanje in naročilo, naj vztraja v svojem boju proti nadutemu velekapitalu; istočasno pa izjavljajo, da ugovarjajo z vso odločnostjo, če bi kdo hotel zmešetarjati poverjeništvu za soc. skrb v roke kapitalistov. (Viharno odobravanje.)

Ob svojem odhodu je škof dr. Jeglič pozdravil zborovalce v toplih besedah in jim častital k novemu, odločnemu programu, ki pomeni boljše bodočnost vsemu krščanskemu ljudstvu.

Po poldrugournem zborovanju je ob tričetrt na 7. predsednik Jož. Gostičar v slovesnih besedah zaključil to veliko in pomembno zborovanje s klicem: Mi na delo! Naše delo pa naj blagoslovi Bog!

Za neodrešeno domovino.

Velikanski protestni tabor in bakljada.

Maribor, 31. julija. Nocoj ob pol 10. uri zvečer se je na glavnem trgu vršilo velikansko zborovanje, katerega se je udeležilo na deset tisoče ljudi. Otvoril ga je z balkona mestne hiše urednik Žebot. Zastopnik »Slovenske Straže« je v ognjevittem govoru, ki je izzval viharje ogorčenja nad laško krutostjo, protestiral proti zasledbi slovenskega in hrvaškega ozemlja.

Sprejete so bile naslednje resolucije: Ob priliki prvega slovenskega orlovskega tabora v Mariboru zbrana množica najmanj 50.000 predstavitev slovenskih krščanskih izobraževalnih, telovadnih, delavskih, dijaških, političnih in strokovnih organizacij

1. protestira najslovesneje proti nakanam mirovne konference, s katerimi se izročajo največji deli Slovenije italijanskemu nasilju; 2. protestira še posebej proti temu, da dopusti oficijelna Italija fanatiziranim tolpom nezakonovano in neovirano požigati naše domove, uničevati in pleniti imetja naših ljudi, ki jih radi pevanja narodnih pesmi brutalno preganjajo, zapirajo in celo streljajo; 3. protestira, da se jim v Gorici, Trstu in drugod jemlje pravica celo do onih šol, katerih jim ni odrekala niti stara nemška Avstrija; 4. apelira na čut pravičnosti vseh narodov, da se napravi že konec strašnim krivicam in se tepta-

nim Jugoslovonom v Primorju da prilika samoodločbe; 5. pozivlja ves jugoslovanski narod in zlasti njegovo mladino, da z energičnim delom in kreposti polnim življenjem čimprej pripravi tla osvobojenju neodrešenih bratov.

Med gromovitim odobravanjem zbrane množice so bile te resolucije enodušno sprejete.

Po manifestaciji za zasedeno ozemlje se je razvil z glavnega trga velikanski sprevod z bakljado, štirimi godbami, ki je šel po mestnih ulicah med burnimi klici na regenta, Primorje, slovenski Maribor, pred stanovanje regentovega zastopnika polkovnika Mladena Bogičevića, kjer so godbe napravile podoknico. Ljudstvo je viharo klicalo regentu in kralju Petru. Polkovnik Bogičević je z balkona, kjer sta bila tudi ministra dr. Janković in dr. Korošec nagovoril desetstisoče zbrane množice ter sporočil regentov pozdrav orlovskemu taboru.

Množico je nagovoril tudi minister dr. Korošec.

Sprevod je nato med burnimi ovacijami odšel pred školijo, kjer se je vršila podoknica navzočim škofom. Od tam je šel sprevod pred mestno hišo. Bakljada in manifestacije so trajale skoro do polnoči.

Slavnostni sprevod.

Maribor, 1. avgusta. Slavnostni sprevod, ki se je pričel pomikati skozi mariborsko mesto ob osmi uri dopoldne, je bil veličasten. Kaj takega nismo zlepa videli. Sodi, da je bilo v sprevodu nad 10.000 ljudi, Orlov in Orlic, najrazličnejših korporacij in narodnih noš in je nudi najpestrejšo sliko ne samo jugoslovanskega, ampak celega slovenskega naroda. Na čelu sprevoda je jahalo okrog 100 Orlov ter skupina fantov v narodnih nošah na krasnih konjih. Za njimi so jahali fanfaristi.

Za temi se je peljal voz z alegorijo, ki je predstavljala kralja Matjaža s spremeni junaki in mamico, ki pripoveduje ob kolovratu deklicam pravljice. To alegorijo je predstavljal ljudski oder. Pred vozom in ob vozu so jahali člani Ljudskega odra v narodnih nošah.

Za temi je korakala zelo močno zastopana Jugosl. kmečka zveza, dalje jese-niška društvena godba, jugoslovanska obrtna zveza, orlovski in orliški naraščaj, po številu zelo močno zastopan. Nato je korakalo razveseljivo število naših srednješolcev in za temi se je peljalo par okrašenih vozov narodnih noš.

Za mengiško društveno godbo so korakala češkoslovaška odposlanstva, pri katerih smo imeli priliko občudovati njih narodne noše. Sledila so odposlanstva entitinskih držav in poljska odposlanstva. Zelo močno so bila zastopana odposlanstva iz južnih pokrajin naše države. Posebno pozornost so vzbujale narodne noše iz Hrvaške, Slavonije in Bosne, tako raznolične in tako lepe in pestre, da se jih človek ni mogel dovolj nagledati.

Za svetinjsko godbo so korakali ameriški Jugoslovani in za temi naši akademiki in starešine, nato pevska zveza »Ljubljana«.

Zelo impozantne so bile vrste slovenskega in hrvaškega učiteljstva, za katerim sta se peljala dva voza narodnih noš.

Za višnjegorsko orlovsko godbo so šli Primorci Korošci, Prekmurci in Medjimurci. Te vrste so bile izredno slikovite, ker smo videli v kratkih presledkih najrazličnejše narodne noše teh pokrajin. Zelo častno so bili zastopani Korošci.

Zelo zanimiva in najveličastnejša je bila naslednja skupina, ki je pokazala vsemu svetu, kako visoko je vzplapolala or-

lovska misel in kako goste so njene vrste. Za selško orlovsko godbo so korakali naši bratje češkoslovaški Orli z zastavo v svojih lepih uniformah in v svojem krasnem nastopu; za temi so šli češkoslovaški amerikanski katoliški Sokoli, ki imajo tudi modre srajce in le temnejšo uniformo kot Orli. Zastopanih je bilo zelo lepo število. Krasen pogled je bil tudi na vrste češkoslovaških Orlic.

Za temi so šli Belgijci, Francozi in Angličji v svojih telovadnih oblekah.

Jako številno je bila zastopana hrvaška omladina.

Za salezijansko godbo je korakala Orlovska zveza s svojimi člani, katerih vrste so bile nepregledne in so pričale, da je v njih moč, ki je niti najbolj blede zavist ne more več utajiti. Te vrste pričajo, čigava je bodočnost. Orli in Orlice so lahko ponosni na svoje silne uspehe v tako kratkem času. Bilo je v sprevodu nekaj nad 3000 Orlov in Orlic. Jugoslovanska strokovna zveza je nudila zelo lepo sliko. Tvorilo so jo delavci najrazličnejših obratov; posebno pozornost so vzbujali rudarji v svojih uniformah. Narodne noše iz Kranjske in Štajerske pa so napravile, dejal bi, najslajnejši vtis. Toliko lepote in pestrosti ne najdeš kmalu, kot v naših narodnih nošah; koliko smisla so imeli naši stari ljudje za lepoto. V teh vrstah si videl vse, kar moreš videti v tem oziru pri nas. Peče in avbe, cekarji in dežniki, narodne pesmi, ki so jih prepevale posamezne narodne skupine in drugo narodno blago, ki so ga predstavljali posamezniki, vse to je delalo bajni vtis. Tudi je bila ta skupina najbolj živahna in vesela, pristna slovenska praznična volja jih je bila. Za narodnimi nošami so korakale še mnogotere korporacije in godbe. Kat. rok. društva so nudila med ostalimi najimpozantnejše število s svojimi krasnimi zastavami. Tako se je končal slavnosten sprevod, ki je trajal eno uro in en četrt. Pomikal se je po vseh glavnih ulicah Maribora med okrašenimi hišami in pod zastavami, med mlaji in občinstvom, ki je stalo ob straneh na gosto natrpano in občudovalo ta sijajen prizor ter ga navdušeno pozdravljalo. Posebno navdušenje so bile ovacije, ko je prihajal sprevod na Glavni trg, ki je kar valovil občinstva.

Do 50.000 ljudi manifestira na glavnem trgu.

Sv. maša. — Zborovanje.

Maribor, 1. avgusta. Ko je slavnostni spreved v najlepšem redu dospel na glavni trg in so od zunaj pritisnile ogromne množice ljudstva, je bil pogled na zbrano množico naravnost pretresljiv. Cel ogromni trg je bil poln, glava pri glavi, vse je z zbrano pobožnostjo prisostvovalo sv. maši. Sveto mašo je služil lavantinski škof dr. Napotnik, med sv. mašo je »Ljubljana« pela staroslovensko sv. mašo ob spremljevanju vojaške godbe. Po sv. maši je imel škof dr. Napotnik ognjevit nagovor na zbrano množico. Po sv. maši je predsednik O. Z. br. Pirc otvoril zborovanje s pozdravom na navzoče jugoslovanske vladike, goste in ostale udeležence. Zastopana je bila jugoslovanska državna vlada po ministrih dr. Jankoviču in dr. Korošču, regent po polkovniku Bogičeviču, češkoslovaška republika po poslancu dr. Šrameku, poljska republika, ukrajinska republika, fran-

coski gostje, češkoslovaški gostje, ameriški Jugoslovani.

Minister dr. Velizar Janković je v svojem pozdravnem govoru, ki je bil pri vsakem stavku pretrgan po viharjem odobravanju, poudarjal med drugim tudi to, da pravoslavni bratje žele s katoličani živeti v miru in ljubezni. »Katoliški Slovenci in Hrvati«, je dejal, držite se svoje katoliške vere. Narod brez vere je žival. Le veren narod je sposoben, da vzdržuje družbo in državo v socialnem in gospodarskem oziru. Povabil je Orle med brate Srbe ter pozdravil vse udeležence v imenu jugoslovanske vlade. Govor je napravil na poslušalce silen vtis. Nato je govoril dr. Korošec, viharno pozdravljen, dr. Verstovšek in drugi. Kasno popoldne se je zborovanje zaključilo med viharjem navdušenjem.

Sijajen telovadni nastop Jugoslovanov, Čehoslovakov in Francozov.

Maribor, 1. avgusta. Tik pred 3. uro popoldne, ko se je bila pričeti telovadba na Teznu, je prihrumela nad Maribor strahovita nevihta: vihar, dež, toča. Telovadci in telovadkinje so bile v hipu premočene. Ljudstvo, zbrano v tisočih, pa je vztrajalo. Ko se je vihra poglobila, je zasijalo zopet sonce, in telovadba se je izvršila v najlepšem redu in s popolnim uspe-

hom. Slovenski Orli in Orlice, češkoslovaški Orli in Orlice, francoski gimnasti — vsi prav vsi so izvršili svojo nalogo naravnost sijajno. Telovadišče se je treslo od gromovitih saliv pozdravljanja in odobravanja. Telovadba na Teznu je bila vreden in sijajen zaključek celokupne mariborske prireditve. Vtisov teh dni na udeležence ne izbriše nihče!

Slovo čeških Orlov od Maribora. — Prihod v Ljubljano.

Zidani most, 2. avgusta. Danes ob pol osmi uri jutraj so se odpeljali iz Maribora češkoslovaški Orli. Slovo od naših Orlov je bilo pristrčno. Na vseh postajah jih je pozdravljalo občinstvo z velikim na-

vdušenjem in pristrčnostjo. Posebno lep je bil sprejem v Celju, kjer so jih sprejeli Orli z naraščanjem.

V Ljubljano bodo dospeli krog pol ene ure.

Ustanovitev zveze dramatičnih odsekov

Maribor, 1. avgusta. V soboto ob 3. uri popoldne se je vršilo v Mariboru zelo dobro obiskano ustanovno zborovanje Zveze dramatičnih odsekov. Bilo je navzočih nad 100 ljudi. deloma zastopnikov dramatičnih odsekov samih, deloma prijateljev naše igralske umetnosti. Predsednik Ljudskega odra je pozdravil zborovalce in je dal besedo tajniku, ki je na kratko orisal delo Ljudskega odra v pretekli seziji in povdaril, da živa potreba kliče k življenju »Zveze dramatičnih odsekov«. Predsednik France Bevk je nato utemeljeval točko za točko, ki govore za to, da se ustanovi taka zveza in je tudi že poročal, da se v tem oziru že vršijo priprave. Posebno je povdarjal pomanjkanje dobrih in lahko vpriporljivih iger. Izvirnih iger in prevodov nimamo. Treba je ljudem globoke, lahke igrice, ki je njemu razumljiva, kmečke igrice mu je treba. Zveza si mora nabaviti bogat arhiv, ki bo vsem na razpolago. Letos se je dalo prevesti celo vrsto primernih iger. Skrbeti se mora tudi za to, da se igre in druge za igralce in režiserje potrebne knjige tudi natisnejo. Potrebna, zelo potrebna je tudi osrednja garderoba, ki bi posojala obleke na deželo in s tem omogočila to ali ono predstavo tega ali onega dela. Vršiti se mora jo režiserski in dramatični tečajji, predavanja itd. Vse to mora delati Zveza. — Tem izvajanjem je sledila dolga debata, ki je pričala, kako se naše ljudstvo zanima za ta vprašanja in se je podalo mnogo dobrih misli, ki se bodo dale izpeljati. Nato se je vršilo branje in odobritev pravil ter volitev odbora, ki bo v bodoče vodil to gibanje. Sprejete so bile tudi resolucije, ki kažejo smeri bodočega dela in protestna resolucija, ki je naperjena proti davku na naše predstave. Ta resolucija se bo poslala na pristojno mesto. Ob peti uri je podal novo izvoljeni predsednik »Zveze dramatičnih odsekov« na zborovanju S. K. S. Z. poročilo o ustanovitvi nove Zveze, ki so jo navzoči z navdušenjem pozdravili.

GLEDALIŠKI PREDSTAVI

Ljudski oder je imel po svoji prvi predstavi »Za pravdo in srce«, ki se je vršila v petek zvečer, še eno predstavo in sicer v nedeljo zvečer Peter Petrovičeva drama »Mrak«, ki jo je občinstvo pozdravljalo z velikim navdušenjem; igralci so želi posebno po drugem dejanju obilo pohvale od občinstva, ki jih je klicalo na oder in jim vzklikalo. Obe predstavi je režil Ljudski oer dokaj častno in splošno zadovoljstvo vseh.

POLJAKI IN RUSI.

LDU Moskva, 31. julija. (Brezlično.) Vojno poročilo: Na severozapadni fronti se nadaljuje prodiranje. Dne 29. julija smo zavzeli predmestja Bresta Litovskega. V

okolici Kovla smo ob Stohodu zavrtili Poljake. Pri Brodyju so se nam uprli sovražniki, da bi ustavili naše prodiranje. Na krimski fronti se nadaljujejo boji med Aleksandrovskim in Kogajskim.

UKRAJINCI PROTI RUSOM.

LDU Dunaj, 31. julija. (Dun. KU) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Tarnova: Dne 29. julija se je v Borysovu vršilo posvetovanje med vrhovnimi voditelji ukrajinske armade in ukrajinskimi polki pod predstvom atamana Peljura. Posvetovali so se o premirju z boljševiki z ozirom na zadnje predloge Anglije. Vsi voditelji ukrajinske armade so soglasno izjavili, da so mirovna pogajanja z boljševiki nemogoča. Vsi navzoči zastopniki so enodušno ugotovili, da je vse ukrajinsko ljudstvo pripravljeno, da se doseže končna zmagaja.

Izgredi v Kataniji in Siciliji.

Trst, 31. julija. Iz Rima se poroča, da je prišlo v Kataniji do velikih izgredov. Delavstvo je proglasilo splošno stavko zaradi dogodkov v Randazzu, kjer je orožništvo streljalo na ljudstvo. Stavkujoče delavstvo je imelo shod v gledališču, a da bi se preprečile demonstracije na ulici, je oblast dala zasesti bližnje ulice po orožnikih in redarjih. Ko je množica zapustila gledališče, je prišlo do spopada z oboroženo silo. Ljudstvo je bilo proti orožnikom in redarjem vrženi dve bombi in streljalo se je tudi s samokresi. Orožniki in redarji so tudi uporabili orožje. Na ulici je obležalo pet mrtvih, med njimi en redar. Ranjencev je bilo okoli trideset.

Italijanski polom v Albaniji.

Trst, 31. julija. Socialdemokratski krogi smatrajo povratek italijanskega zastopnika Aliottija iz Albanije za znak popolnega poloma italijanske politike v Albaniji. »Lavoratorjev« rimski poročevalec pravi, da je bil Aliotti odpoklican, ker se mu nikakor ni posrečilo doseči za Italijo povoljnega sporazuma z Albanci niti glede laškega umika iz Valone, odkoder morajo Lahe sedaj takorekoč bežati, ne da bi dobili za to kako kompenzacijo. V odgovor na laške ponudbe so Albanci napadli Lahe — baron Aliotti je bil že na poti v Rim tedaj — in padlo je par tisoč mož. Laška vlada je svetovala laškemu civilnemu prebivalstvu, naj zapusti mesto, in v Tarantu, Brindisiju in Bariju je vse polno beguncev iz Albanije. Giolittijeva politika je dosegla potemtakem v Albaniji res sijajen uspeh. »Lavoratorjev« rimski poročevalec zaključuje: »Sedaj ne gre več za način pogajanj, temveč za način, kako bi se najbolje odnesle pete!«

Na Koroškem se ne umaknemo!

Maribor, 2. avgusta. Naš dopisnik je imel priliko govoriti z merodajno osebo, ki je izjavila, da osrednja vlada nikakor

ne namerava opustiti demarkacijske črte na Koroškem.

5% VOJNA ODŠKODNINA JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 31. julija. Iz Pariza: Zavezniki še niso razpravljali o vprašanju vojne odškodnine, ki jo imamo dobiti. Odškodnina ostane znižana na 5 %. Zahteva se od nas, da pristanemo na to znižanje. Kot kompenzacijo nam obetajo gotove prednosti pri razdeljevanju brodovja na Jadranu in na Donavi. Hkrati sklepajo zavezniški tudi o vojni odškodnini, ki jo imajo plačati Bolgarska, Turška in Mažarska. Do te odškodnine imata poleg Jugoslavije pravico tudi še Romunija in Grčija. Zagotavlja se, da bomo tudi od te odškodnine dobili 5 %.

LJUDSKO ŠTETJE V JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 31. julija. Oddelek za državno statistiko je imel konferenco, katere so se udeležili zastopniki vseh ministrstev ter delegati zagrebške, ljubljanske in sarajevske vlade. Konferenca je imela nalogo, da razpravlja vprašanje o popisu prebivalstva naše države ter o načinu, kako bi se to popisovanje moglo lahko, hitro in istočasno po vsej državi izvršiti. Sporazumeli so se, da se vrši popis prebivalstva med 31. decembrom 1920 in 1. januarjem 1921. Ta statistika bo predstavljala število našega prebivalstva v noči koncem tega leta.

Politične novice.

Kongres II. internacionale se je 1. t. m. sešel v Ženevi. Od velikih socialističnih strank so zastopani le nemški večinski socialisti in angleška delavska stranka; neodvisna angleška delavska stranka, ki je iz II. internacionale izstopila, ne bo zastopana, vendar je na kongresu nekaj nejih voditeljev, ki so člani delegacije Labour Party-je, med temi MacDonald, Avstrijska in češkoslovaška nemška socialna demokracija na kongresu nista zastopani. Kongres se bo pečal z vprašanjem o odgovornosti za svetovno vojno, z zunanjo politiko in pravičnim mirom ter posebno z vzhodnim vprašanjem, končno z vprašanjem socializacije. — Tajnik druge internacionale Hugsman je izjavil, da bo takoj po kongresu odstopil. Po njegovem mnenju bo gotovo prišlo do popolnega edinstva med socialističnimi strokovnimi in političnimi organizacijami.

Prepovedani komunistični shodi. V Sarajevu se je imel te dni vršiti komunistični shod, na katerem naj bi se sklenila resolucija, katero je bila oblast »Glasu Slobode« zaplenila. Shod je oblast prepovedala. Komunisti so nato sklicali konferenco, katere dnevni red bi se naznanil še-le na konferenci sami. Oblast je tudi ta sestanek prepovedala in poslala stražo pred Delavski dom. Pri komunističnih voditeljih so izvršili hišne preiskave.

Laž — duša demokratske politike. Belgrajski »Demokratija« in »Republika« sta v ostri polemiki radi pogajanj, ki so se vršila med demokrati in komunisti. Ob tej priliki je »Demokratija« očitala »Republiki« laž. Na to odgovarja »Republika« z odločno jasnostjo in pravi med drugim: Tudi v tem slučaju »je resnicoljubnost teh nazovi-demokratov tako lažnjiva, kakor je lažnjiv cel njihov obstoj v našem političnem življenju. Celokupna njihova akcija in taktika sta zasnovani na laži in prežeti z lažjo. Lažnjivo je že ime njihove stranke in njihovega glavnega glasila; lažnjiva je tudi cela njihova agitacija med ljudstvom. Laž je duša njihove politike.« »Republika« demokrate dobro pozna, saj so bili izprva tudi republikanci v demokratskem taboru.

Tajnosten napad na orožarno. 29. m. m. je prišlo v Fürstenfeld na Štajerskem približno 800 mož močno krdelo, obdalo tamošnjo orožarno in zastražilo vse poti do nje. Nato so vdrl v orožarno in munijsko skladišče, ju popolnoma oplenili in odpeljali na treh dvojnatih avtomobilih 2000 pušk in 2000 vojaških oprem. Nato so plenilci odšli, ne da bi bili mestu kaj drugega prizadeli. Plenilci so prišli z Ogrskega. Avstrijska vlada je vložila v Budimpešti oster protest in zahtevala povrnitev uropanega blaga, odškodnino in zaščeno.

Dnevne novice.

Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920/21 otvorjeni sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola, 2. višja strojna šola, 3. stavbna rokodelska šola, 4. strojna delovodska šola, 5. elektrotehnična delovodska šola, 6. mizarska mojstrska šola, 7. kiparska šola, 8. ženska obrtna šola, 9. posebni tečajji za obrtnike, in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v prvi letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l., v višje

letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4, 5, 7 in 8, dne 17. septembra pa v višje letnik eteh oddelkov. V mizarsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9 in 10 od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelek tudi pismeno). Ponavljalne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9 in 10 prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. Vse druge podrobnosti, glede sprejemnih pogojev itd., so razvidne iz razglasa v »Uradnem listu« št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Zima sredi poletja. V tirolskih, solnograških in avstrijskih Alpah je zadnje dni meseca julija zapadel sneg. V Bad-Gasteinu in Hof-Gasteinu leži sneg čevljev visoko. Škoda je posebno na sadnem drevju znatna. Sneži še vedno. Neprizakovano vremensko izpremembo čutimo tudi pri nas. Noči in jutra so mrzla kakor v poznih jeseni. Zdi se, da smo z vročino za letos pri kraju.

Tatinski občinski odbornik. V Aschachu o. St. so zaprli 27 letnega puškarja Jožeta Melcher, ker je v toavni za orožja v Steyru, kjer je bil zaposlen kradel. Pri hišni preiskavi so našli mnogo ukradenih predmetov. Melcher je načelnik krajevne socialnodemokratske organizacije, občinski odbornik in član krajnega šolskega sveta.

Ljubljanske novice.

NEZASLIŠANA SUROVOST SOCIALNEGA DEMOKRATA.

V torek, dne 27. julija popoldne, sta govorili dve 70-letni ženi pred Alojzijeviščem na Poljanski cesti. Mimo je prišel znani socialni demokrat raznašalec Mihler, stanujoč na Elizabetni cesti št. 8. Le-ta je brez najmanjšega povoda sunil eno izmed žena — Marijo Zabnikar, stanujočo na Elizabetni cesti št. 4 — s tako silo, da je revica z viška padla na tla, z glavo na cesti. V padcu je priletela v odprto okno Alojzijevišča, ki se je ubilo. Marija Zabnikar se je pri padcu poleg močnega splošnega pretresa zelo pobila na desni strani lica ter je še sedaj vsa črna. Razen tega se je težko udarila na že itak bolno nogi, tako da uboga reva ni mogla sama vstati, marveč so jo dvignili drugi ljudje in jo peljali na njen dom. Mihler se zanj ni zmenil. Uboga proletarska starka, ki mora kuhati za družino svoje hčere, ki hodi na delo, se more sedaj pomikati naprej le oprta na dve palici, in to počasi in z največjo muko. Na vprašanje, zakaj Mihlerja ni šla tožiti, je odgovorila: »Kako pa naj hodim na sodnijo, ko ne morem niti na trg po živila; saj se komaj za silo držim na nogah.« Tako je socialni demokrat ubogo proletarsko starko skoraj malone ubil in jo oropal še tistih revnih moči, ki so ji od mnogoletnega truda in pomanjkanja še ostale. Ako ga že ne bo sodila sodnija, kakor bi zaslužil, naj ga sodi vsaj javnost! Ako ima kaj vesti, naj ubogi ženi plača vsaj primerno odškodnino; če pa nima sam, naj sodrugi naberejo med seboj. Gotovo bi to bilo bolj socialno dejanje, nego podpirati razne komunistične agitatorje.

Profiriganega ptička je ujela policija. Dne 26. aprila t. l. je bil neki Herman Rohleder iz Češkega aretiran, ker se je vtihotopil v hišo na Sv. Petra cesti št. 38, kjer je nameraval izvesti tatvino. Sreča mu pa ni bila mila, ker ga je zasačila neka ženska, ko je stal pred odprtim predalom. Tat je pobegnil, toda straža ga je na cesti aretirala. Sodišče je proti Rohlederu ustavilo preiskavo in ga izpustilo. Te dni je pa policija izvedela, da stanuje na Dunajski cesti neki Jožef Merta, strugar iz Češkega, kateri je dne 7. februarja 1920 kot kaznjenelec pobegnil od dela. Policija je ugotovila, da je Merta istoveten z Rohlederm in je po natančno izvedeni preiskavi dognala, da je imel celo vrsto sumljivih reči, med njimi nekaj kovčkov, več žepnih robcov, neklasto stajalo za vžigalice iz kavarne »Evropa« in druge reči. Merta je bil pred enim letom aretovan, ker je ukradel na koldvoru kovček in je bil obsojen zato v večmesečno ječo. Ker je Merta brez odgovora zapustil stanovanje v jetnišnici se mora brez intervencije stanovanjskega urada vrniti v stanovanje Novega Zabjaka nazaj.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«, Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.